

КЫРГЫЗ-ТҮРК “МАНАС”
УНИВЕРСИТЕТИ
KIRGIZISTAN - TÜRKİYE
MANAS ÜNİVERSİTESİ

MANAS Journal of
Social Studies

MANAS Sosyal
Araştırmalar Dergisi

e-ISSN/ISSN 1694-7215

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Bilimsel Yayın Ofisi
Kyrgyz-Turkish Manas University
Scientific Publication Office

MANAS Journal of Social Studies - MJSS **MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi - MSAD**
Uluslararası Hakemli Bilimsel Dergi International, Peer Reviewed Scientific Journal

e-ISSN/ISSN: 1694-7215

Yayın Sıklığı	Publication Frequency
Yılda dört kez (Ocak, Nisan, Temmuz, Ekim)	Four times annually in January, April, July, October
Yayın Türü	Publication Type
Yaygın Süreli	Serial, Quarterly
Yayın Dili	Publication Language
Türkçe, İngilizce, Kırgızca ve Rusça	Turkish, English, Kyrgyz and Russian

SAHİBİ OWNERS

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi *adına* *on behalf of* Kyrgyz-Turkish Manas University

Rektör / Rector – Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN
Rektör Vekili / Pre Rector – Prof.Dr. Almaz İBRAYEV

BAŞ EDİTÖR EDITOR IN CHIEF

Prof. Dr. Kürşad YILMAZ
Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan

YARDIMCI EDİTÖR ASSOCIATE EDITOR

Assoc. Prof. Dr. Seyil NAJİMUDİNOVA
Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan

YAYIN KURULU EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. Kürşad YILMAZ
Prof. Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ
Prof. Dr. Alpaslan AŞIK
Assoc. Prof. Dr. Seyil NAJİMUDİNOVA
Assoc. Prof. Dr. Culus GANİEV

ALAN EDİTÖRLERİ

SECTION EDITORS

Dil Çalışmaları*Language Studies*

Dr. Leyla BABATÜRK

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Din Bilimleri***Theology*

Prof. Dr. Recai DOĞAN

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Edebiyat***Letters*

Prof. Dr. Ozan YILMAZ

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Eğitim***Education*

Prof. Dr. Mehmet Arif ÖZERBAŞ

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Ekonomi Bilimi, Kamu Ekonomisi***Economics, Public Economics*

Assoc. Prof. Dr. Culus GANİEV

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Felsefe***Philosophy*

Prof. Dr. Ertan ÖZENSEL

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Güzel Sanatlar***Fine Arts*

Prof. Dr. Çağatay AKENGİN

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***İşletme, Yönetim ve Organizasyon***Business, Management and Organization*

Assoc. Prof. Dr. Seyil NAJİMUDİNOVA

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Kamu Yönetimi***Public Administration*

Assoc. Prof. Dr. M. Emin ERENDOR

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Medya ve İletişim***Media and Communication*

Assoc. Prof. Dr. Gökçe YOĞURTÇU

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Muhasebe ve Finansman, Yönetim Bilgi Sistemleri***Accounting and Finance, Management Information Systems*

Assoc. Prof. Dr. Seyil NAJİMUDİNOVA

Assoc. Prof. Dr. Azamat MAKSÜDÜNOV

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Pazarlama***Marketing*

Assoc. Prof. Dr. Azamat MAKSÜDÜNOV

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Psikoloji***Psychology*

Assoc. Prof. Dr. Erkan EFİLTİ

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Sosyoloji***Sociology*

Prof. Dr. Ertan ÖZENSEL

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Spor Bilimleri***Sport Sciences*

Prof. Dr. Ünal TÜRKCAPAR

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Tarih***History*

Prof. Dr. Nezahat CEYLAN

Prof. Dr. Alpaslan AŞIK

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Turizm***Tourism*

Assoc. Prof. Dr. Güntekin ŞİMŞEK

*Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan***Uluslararası İlişkiler***International Relations*

Assoc. Prof. Dr. M. Emin ERENDOR

Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan

- Prof. Dr. Abdullah GÜNDOĞDU - Ankara University / Türkiye
Prof. Dr. Abdullah KARAÇAY - Akdeniz University / Türkiye
Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR - Turkish Academy of Sciences / Türkiye
Prof. Dr. Ahmet TAŞAĞIL - Yeditepe University / Türkiye
Prof. Dr. Ali ABISHEV - Kazakh Economics University / Kazakhstan
Prof. Dr. Alisher RASULEV - Institute of Economics / Uzbekistan
Prof. Dr. Anıl YILMAZ - Izmir Katip Celebi University / Türkiye
Prof. Dr. Anvarbek MOKEEV - Kyrgyz-Turkish Manas University / Kyrgyzstan
Prof. Dr. Ayşegül Asuman AKDOĞAN - Kyrgyz-Turkish Manas University / Kyrgyzstan
Prof. Dr. Ercan OKTAY - Karamanoğlu Mehmetbey University / Turkey
Prof. Dr. Cemal SEZER - Sakarya University / Türkiye
Prof. Dr. Celaleddin SERİNKAN - Pamukkale University / Türkiye
Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR - Pamukkale University / Türkiye
Prof. Dr. Cusup PİRİMBAYEV - Kyrgyz-Turkish Manas University / Kyrgyzstan
Prof. Dr. Engin YILDIRIM - T.C. Supreme Court / Türkiye
Prof. Dr. Ercan SIRAKAYA - University of South Carolina / USA
Prof. Dr. Erdener KAYNAK - Penn State University / USA
Prof. Dr. Fevzi OKUMUŞ - University of Central Florida / USA
Prof. Dr. Feyzullah EROĞLU - Pamukkale University / Türkiye
Prof. Dr. Goudarz SADEGHI - University of Mohaghegh Ardabili / Iran
Prof. Dr. H. Mustafa PAKSOY - Kilis Yedi Aralık University / Türkiye
Prof. Dr. Hakan TAŞ - Marmara University / Türkiye
Prof. Dr. Hamza ÇAKIR - Erciyes University / Türkiye
Prof. Dr. Hasan GÜL - Ondokuz Mayıs University / Türkiye
Prof. Dr. Hasan VERGİL - İstanbul University / Türkiye
Prof. Dr. K. Makhmad UMAROV - Institute of Economics / Tajikistan
Prof. Dr. Kaisyn KHUBİEV - M. V. Lomonosov Moscow State University / Russia
Prof. Dr. Kubat TABALDİYEV - Kyrgyz-Turkish Manas University / Kyrgyzstan
Prof. Dr. Layli UKUBAYEVA - Kyrgyz-Turkish Manas University / Kyrgyzstan
Prof. Dr. Levent ALTINAY - Oxford Brookes University / UK
Prof. Dr. Mehmet AYDIN - Ondokuz Mayıs University / Türkiye
Prof. Dr. Mehmet BALCILAR - Eastern Mediterranean University / North Cyprus Turkish Republic
Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM - International Balkan University / Türkiye
Prof. Dr. Mehmet ŞİŞMAN - Fatih Sultan Mehmet University / Türkiye
Prof. Dr. Meltem ONAY - Dokuz Eylül University / Türkiye
Prof. Dr. Metin BAYRAK - Atatürk University / Türkiye
Prof. Dr. Murat TAŞDAN - Kafkas University / Türkiye
Prof. Dr. Mustafa KÖYLÜ - Ondokuz Mayıs University / Türkiye
Prof. Dr. Mustafa MIYNAT - Celal Bayar University / Türkiye
Prof. Dr. Muzaffer UYSAL - Virginia Polytechnic Institute / USA
Prof. Dr. Nuriddin KAYUMOV - Tajikistan Academy Of Sciences / Tajikistan
Prof. Dr. Orazaly SABDEN - Institute of Economics / Kazakhstan
Prof. Dr. Orhan Kemal TAVUKÇU - Recep Tayyip Erdoğan University / Türkiye
Prof. Dr. Polina ANANCHENKOVA - Academy of Labour and Social Relations / Russia
Prof. Dr. Rahman ALSHANOV - Turan University / Kazakhstan
Prof. Dr. Selahattin SARI - Beykent University / Türkiye
Prof. Dr. Selçuk EMSEN - Atatürk University / Türkiye
Prof. Dr. Shakir ULLAH - Stratford University / USA
Prof. Dr. Tatiana PYSHKINA - Academy of Economic Studies of Moldova / Moldova
Prof. Dr. Tohtar ESİRKEPOV - Turan University / Kazakhstan
Prof. Dr. Tuncay AYAS - Sakarya University / Türkiye
Prof. Dr. Tuncer BÜLBÜL - Trakya University / Türkiye

Prof. Dr. Turar KOYCHUEV - National Academy of Sciences / Kyrgyzstan
Prof. Dr. Elena BONTA - University "Vasile Alecsandri" of Bacau / Romania
Prof. Dr. Yahya ALTINKURT - Muğla Sıtkı Koçman University / Türkiye
Prof. Dr. Yücel ÖKSÜZ - Ondokuz Mayıs University / Türkiye
Prof. Dr. Yüksel EKİNCİ - University of Portsmouth / UK
Prof. Dr. Nezahat CEYLAN - Balıkesir University / Türkiye
Prof. Dr. Oktay ÖZGÜL - Yalova University / Türkiye
Doç. Dr. Yavuz GÜNAŞDI - Atatürk University / Türkiye
Doç. Dr. İbrahim ÜNGÖR - Erzincan Binali Yıldırım University / Türkiye
Doç. Dr. Akın BİNGÖL - Kafkas University / Türkiye
Dr. Bülent NAMAL - Kyrgyz-Turkish Manas University / Kyrgyzstan
Dr. Cıldız ÇİMANOVA - Kyrgyz-Turkish Manas University / Kyrgyzstan

REDAKSİYON

REDACTION

Türkçe

Ayşe ADIGÜZEL, Murat ATAR, Özkan ÇELİK

Kırgızca

Venera TURATBEK KIZI, Toyçubay ÜSÖNALİYEV

İngilizce

Gulnara APSAMATOVA, Aida ASILBEKOVA,
Tolkun MUSAEVA, Aynura AHMADOVA,
Zarina CAYLOBAYEVA.

Rusça

Anara BAYIZBEKOVA

Turkish

Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan

Kyrgyz

Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan

English

Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan

Russian

Kyrgyz-Turkish Manas University, Kyrgyzstan

TEKNİK DESTEK

TECHNICAL SUPPORT

Kayahan KÜÇÜK, Yusuf GÜNDÜZ

YAZIŞMA ADRESİ

CORRESPONDENCE ADDRESS

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Cengiz Aytmatov Caddesi 56,
720044, Bişkek/Kırgızistan

Kyrgyz-Turkish Manas University
Editor in Chief MANAS Journal of Social Studies
56 Chyngyz Aitmatov Avenue,
720044, Bishkek, Kyrgyzstan

İLETİŞİM

CONTACTS

e-mail: mjsmanas@gmail.com, kursadyilmaz@gmail.com

Tel: +996 (312) 49 27 63 (65, 69, 70, 74, 58)
+996 (312) 54 19 41-47

Fax: +996 (312) 49 27 61, 81-89

WEB SAYFASI

WEB PAGE

<http://journals.manas.edu.kg/mjsr/index.php>
<http://dergipark.gov.tr/mjss>

MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi
Dizinleme

MANAS Journal of Social Studies (MJSS)
is indexed and abstracted in

ULAKBİM TR Dizin

The European Reference Index for the
Humanities and the Social Sciences
(ERIH PLUS)

Türk Eğitim Endeksi

Araştırmax Bilimsel Yayın İndeksi
OAJI .net Open Academic
Journals Index

Open Academic Journals Index

Academic Resource Index

Scientific Indexing Services (SIS)

Central & Eastern European Academic Source
Database

SOBIAD, Sosyal Bilimler Atıf Dizini

CiteFactor Academic Scientific Journals

Academia Edu

Cabell's Directories

Directory of Research Journals Indexing

İdeal Online

Cosmos IF

Russian Science Citation Index

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
İSLAM ARAŐTIRMALARI MERKEZİ
TÜRKİYE DİYANET FOUNDATION
CENTRE FOR ISLAMIC STUDIES

MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi

MANAS Journal of Social Studies

e-ISSN / ISSN: 1694-7215
<http://journals.manas.edu.kg>

Yıl/Year

Cilt/Volume

Sayı/Issue

2025

14

1

CONTENTS / İÇİNDEKİLER

Arařtırma Makalesi / Research Article

Yazar/Author	Başlık / Title	Sayfa/Page
Sümevra ARICAN	İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Eleřtirel Düşünme Tutumları ve Lisans Eđitimi Deneyimleri <i>Critical Thinking Attitudes and Undergraduate Education Experiences of Theology Faculty Students</i>	1 – 21
Emre Berkan YENİ	Türkçe Sözlük'ten Türkçe Sözlük'e Katkılar <i>Contributions from Türkçe Sözlük to Türkçe Sözlük</i>	22 – 37
Adem DAĐAŐAN	Uzaktan Eğitim Uygulamalarına Yönelik Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Deneyimleri: Eğitim 4.0 Bağlamında Bir Deđerlendirme <i>Experiences of Social Studies Teacher Candidates Regarding Distance Education Applications: An Evaluation in The Context of Education 4.0</i>	38 – 57
Cahide ÜNAL ve Hüseyin ÇAKIR	Dijital Öykü Farkındalığının Öğretmen Branşlarına Göre Deđerlendirilmesi <i>Evaluation of Digital Story Awareness According to Teacher Branches</i>	58 – 69
Damla BATU ve Murat TAŞDAN	Okul Yöneticilerinin Okulların Dijital Dönüşümüne İlişkin Farkındalıklarının İncelenmesi <i>Examining School Administrators' Awareness of Digital Transformation in Schools</i>	70 – 87
Hatice YILDIRIM, İbrahim ÇOLAK ve Yahya ALTINKURT	Öğretmenlerin İş Güvencesizliđi Algıları ile Özerklik Davranışları Arasındaki İlişkide Örgütsel Güç Mesafesi Algısının Aracı Rolü <i>The Mediating Role of Organizational Power Distance Perception in the Relationship between Teachers' Job Insecurity Perceptions and Autonomy Behaviors</i>	88 – 102
Mehmet Arif ÖZERBAŞ ve Gülnur ISMANOVA	Өспүрүмдөрдүн Кибер Зомбулукка Каршы Сезгичтик Деңгээлдерин Аныктоочу Шкаласын Иштеп Чыгуу <i>Developing a Scale to Measure Adolescents' Level of Sensitivity to Cyberbullying</i>	103 – 113
Ümmühan AKPINAR AFŐİN ve Adalet KANDIR	48-72 Aylık Çocuklar İçin Erken Öğrenme Davranışları Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması <i>Validity and Reliability Study of the Early Learning Behaviors Scale for Children Aged 48-72 Months</i>	114 – 142

Yazar/Author	Başlık / Title	Sayfa/Page
Serap UĞUR ve İlker USTA	Yapay Zekânın Eğitimde Kullanımı ile İlgili Türkiye'de Yapılan Lisansüstü Tezlerin Bibliyografik Analizi <i>Bibliographic Analysis of Postgraduate Theses on the Use of Artificial Intelligence in Education in Turkey</i>	143 – 163
Serpil KALAYCI	Biyolojide Öğrenilmesi Zor Olan Konular ve Etkili Öğrenme Yolları: Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Görüşleri <i>Subjects that are difficult to learn in biology and effective learning methods: Opinions of science teacher candidates</i>	164 – 183
Yaşar Hasan ÖNSAY, Dolunay YILMAZ ve Senar ALKIN-ŞAHİN	İlkokul ve Ortaokul Öğrencilerinin Üst Bilişsel Farkındalıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi <i>Examination of Primary and Secondary School Students' Metacognitive Awareness in Terms of Various Variables</i>	184 – 198
Burak BÜYÜKOĞLU	Avrupa Ülkelerinde Finansal Gelişmişliğin Sanayi Üretimine Yansımaları <i>Reflections of Financial Development on Industrial Production in European Countries</i>	199 – 216
Nuray YÜZBAŞIOĞLU	The Impact of the Interaction of Financial Investment Instruments on Financial Market <i>Finansal Yatırım Araçlarının Etkileşiminin Finansal Piyasalara Etkisi</i>	217 – 227
Mehtap KURT ve Ali Ertuğrul KÜPELİ	Piet Mondrian'ın Form Algısındaki Evrimi ve Soyut Sanatla Etkileşimi <i>The Evolution of Piet Mondrian's Perception of Form and Interaction with Abstract Art</i>	228 – 243
Aynur KÖSE, Fatih KEZER, Mustafa YILMAZ & Eylem ARSLAN	Discourse, Values and Voting: Political Value Priorities of the Turkish Public <i>Söylem, Değer ve Oy Verme: Türk Halkının Siyasal Değer Öncelikleri</i>	244 – 259
Ayşe ARAT ve Sedat ŞİMŞEK	Reklam Yoluyla Tüketicilerin Satın Alma Davranışının Etkilenmesi Örneği Olarak Örtülü Reklamlar ve Bunların Hukuki Denetimi <i>Surreptitious Advertising as an Example of Influencing Consumers' Purchasing Behavior and Its Legal Control</i>	260 – 273
Türker ERKAN ve Erdoğan AKMAN	Bir Haber Mecrası Olarak Kırgızistan'da Instagram Haberciliği <i>Instagram Journalism in Kyrgyzstan as a News Media</i>	274 – 292
Bekir ÇAR, Ahmet KURTOĞLU, Gökhan DOKUZUĞLU, Serkan Necati METİN ve Kamil UZGUR	Teknolojik Spor Ürünleri Bağımlılığı Ölçeği (TSÜBÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması <i>Technological Sporting Goods Addiction Scale (TSÜBÖ): Validity and Reliability Study</i>	293 – 302
Canan YILMAZ	The Importance of Human Resources Management in Disaster Coordination <i>Afet Koordinasyonunda İnsan Kaynakları Yönetiminin Önemi</i>	303 – 316

Yazar/Author	Başlık / Title	Sayfa/Page
Gizem Şebnem BEYDOĞAN	Sosyal Medya Kullanımının Tüketicilerin Gerçeklik Algısına Etkisi The Effect of Social Media Use on Consumers' Perception of Reality	317 – 330
Saim Alper AYAS	Obezite Ayrımcılığı ve Obeziteyi Önlemeye Yönelik İşyeri Uygulamaları <i>Obesity Discrimination and Workplace Practices to Prevent Obesity</i>	331 – 346
Metin KAYA, Ahmet Taylan AYDIN & İlker ALTUNBAŞAK	Peer Learning Effects on Students Outcomes: A Second Order Meta Analyses <i>Akran Öğreniminin Öğrenci Çıktıları Üzerindeki Etkileri: İkinci Dereceden Bir Meta Analiz</i>	347 – 357
Yunus Emre BÜYÜKBASMACI ve Murat ERDOĞDU	Sporcularda Rol Belirsizliğinin Tükenmişlik Düzeyine Etkisi <i>Effect of Role Uncertainty on the Level of Burnout in Athletes</i>	358 – 370
Ahmet Cuneydi HAS	Dolichenus Kültü: Yozgat Müzesi Örnekleri <i>Dolichenus Cult: Examples from Yozgat Museum</i>	371 - 381
Girayalp KARAKUŞ	Cumhuriyetin Yetiştirdiği Entelektüel Bir Bürokrat Örneği: Vahit Erdem <i>An Intellectual Bureaucrat Raised by The Republic: Vahit Erdem</i>	382 – 392
Muhammed Enes KAN ve Gökmen KANTAR	Türkiye ve Azerbaycan'da Güçler Ayrılığı İlkesinin Anayasalar Özelinde Karşılaştırılması <i>Comparison of the Principle of Separation of Powers in the Constitutions of Türkiye and Azerbaijan</i>	393 – 408
Recep CENGİZ ve İlyas Fırat CENGİZ	Nükleer Teknoloji: Siyasi-Toplumsal Statüko <i>Nuclear Technology: Political and Social Statuesque</i>	409 – 421
Ümit ALPEREN	Küresel Güvenlik Girişimi'nin Orta Asya'da Çin-Rusya İlişkilerine Etkisi <i>An Analysis of the Impact of the Global Security Initiative on China-Russia Relations in Central Asia</i>	422– 437
Derleme Makalesi / Rewiev Article		
Vildan GÜZEL ve Aysel ATEŞ	PISA ve Çin, Polonya, Estonya, Kanada, İrlanda'da Eğitim Denetimi <i>PISA and Educational Supervision of China, Poland, Estonia, Canada, Ireland</i>	438 – 455
Hatice ÜNSAL, Nilüfer KOÇTÜRK & Öznur BAYAR	Child Maltreatment Reports during the COVID-19 Pandemic: A Scoping Review <i>Covid-19 Pandemisinde Çocuk İstismarı Bildirimleri: Bir Derleme Çalışması</i>	456 – 459